

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

אחינו כל בית ישראל המתחננים בצרה ובשבייה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם ויחשיעם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמון:

סיכומי דף היומי
 מערכת: 073-249-0403
 sikumhadaf12@gmail.com
 לע"נ
 הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
 נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
362

גליון זה הוקדש

לעילוי נשמת הכחור החשוב אברהם בנימין ביינוש כ"ן בן הרה"ג ר' ישראל אריה שליט"א

נלב"ע י"ב אב תשס"ז

בבא בתרא דף ס'. יום שב"ק פרשת עקב כ' אב תשפ"ד

חזקת חלון. עשיית חלל תחת רשות הרבים. כונס לתוך שלו. אבילות משום חורבן הבית המקדש.

דף ס' - ע"א

החזיק ג' שנים בחלון חצר השותפים ובנה אחד מהשותפים כותל כנגדו וסתמו ושתק הוא חזקה לאלתר לזה הסותם שאין אדם עשוי שסותמים אור בפניו ושותק, והוא הודאה שלא כדין החזיק מקודם. לקח בית בחצר אחרת או בנה עליה על ביתו לא יפתח לחצר השותפים שמרבה עליהם דריסת הרגל וממעט צניעות החצר, אבל מותר לחלק חדר שבביתו לשניים ברוב ובקומה, שהרי מותר למלאות ביתו עם אכסנאים.

משנה. לא יפתח חצר השותפים פתח נגד פתח וחלון כנגד חלון גם אם יש לו חזקה לכך אלא ירחיק קצת, שנאמר 'וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו' ראה שאין פתחי אהל מכוונים זה לזה, אמר ראוי שתשרה עליהם שכילה.

היה לו חלון או דלת קטן בחצר השותפים לא יעשה גדול אחד לא יעשו שנים, שבני החצר יכולים לומר בפתח וחלון אחד או קטן אפשר להצטנע ממך ולא מגדול ולא משנים.

פותח לרשות הרבים פתח נגד פתח וחלון כנגד חלון, היה קטן יעשה גדול אחד עושה שנים, משום שבין כך צריך להצטנע מבני רשות הרבים.

משנה. עשיית חלל תחת רשות הרבים, לרבי אליעזר: מותר אם עגלה טעונה אבנים מהלכת על הכיסוי כיון שעכשיו אין בו משום בור ואין חוששים

שלא יכלה הכיסוי לאחר זמן, לחכמים: אסור שלפעמים יכלה הכיסוי לאחר זמן ולא ידע מזה.

אין מוציאים קורות גדולות או קטנות לרשות הרבים, שלא יכשלו בהם בני רשות הרבים, אם רצה כונס כותל לתוך שלו ומוציא הקורות על קרקע שלו, לקח חצר ויש לה קורות הבולטות על רשות הרבים ג' שנים טוענים ללוקח שהמוכר לו הכניס לתוך שלו.

דף ס' - ע"ב

הכונס לתוך שלו כדי להוציא קורות ולבסוף לא הוציא, יכול להוציא לאחר זמן שלא ויתר רשות לבני רשות הרבים, ואם רוצה להחזיר הכתלים, לרבי יוחנן: אינו מחזיר משום שהחזיקו רבים ללכת שם ואסור לקלקל, לריש לקיש: מותר להחזיר הכתלים למקומם שבלאו הכי יש לבני רשות הרבים הרבה מקום.

בית שיש לו קורות על רשות הרבים שנפל חוזר ובונה אותה, הגם שספק שמא לא כנס בתוך שלו שספק ממון לקולא.

אין מסיידים בית בסיד משום אבילות בית המקדש, עירב בו חול מותר שמחליש לצבע לבן, עירב בו תבן - לת"ק: אסור, לרבי יהודה: מותר, ואם טח הבית בתחילה בטיט יסייד אחר כך ויניח אמה על אמה כנגד הפתח בלי סיד, [וי"א לברייתא ראשונה אין מסיידים בכלל ולברייתא שניה מותר וישיר אמה על אמה כנגד הפתח, עיין בשו"ע אור"ח סימן תק"ס].

אין מסיידים ומציירים צורות בסיד ושל צבעונים בזמן הזה, לקח חצר מסוידת מצוירת מפויחת הרי זו בחזקתה שנעשה בהיתר בזמן שבית המקדש היה קיים, ואם נפלה אינו חוזר ובונה אותה.

הדרן עלך פרק חזקת הבתים

יום זה הוקדש לעילוי נשמת הרה"ח יוסף חיים גרינוואלד
בן הרה"ח דוד אליהו ז"ל
נלב"ע כ"א אב ת.נ. צ. ב. ה.

פרק רביעי - המוכר את הבית

מכירת בית מהו כולל.

דף ס"א - ע"א

משנה. המוכר בית לא מכר בנין הסמוך לו העשוי חלונות מכל הצדדים, שעשוי לנוי ואין השימוש דומה לשימוש הבית הגם שפתוח לתוכו, ובניין נמוך אצל הבית ופתוח לתוך הבית **לרב יוסף:** הרי הוא נמכר בכלל הבית שסתום כבית והתשמיש דומה יותר לתשמיש בית, וי"א: שאינו נמכר בכלל בית, ואם אין בהם ד' אמות על ד' אמות הרי הם בכלל הבית ותשמישם דומות זו לזו ואינם חשובים בפני עצמם.

המוכר בית לא מכר החדר שהוא לפני הימנו, כיון שעשוי להצניע שם חפציו אין תשמישו כשל בית, והגם שמיצר לו מוכר ללוקח בשטר המכירה כל מיצר הבית וגם החדר.

המוכר בית לא מכר הגג בזמן שיש לו מעקה גבוה י' טפחים שחשוב בפני עצמו ולא בטל אגב בית, **לרבי יהודה** אם יש לו צורת הפתח הגם שאינו גבוה י' טפחים.

דף ס"א - ע"ב

לזכות דוד בן רבקה פייגה

העומד בבית שפתוח לבית גדול, ובית הגדולה אינה עשויה לתשמיש אלא לשיבה והילוך בני הבתים, ואמר לחבירו בית זה אני מוכר לך אם כולם קוראים לבתים הקטנים 'בית', ולבית הגדול כולל הבתים הקטנים הפתוחים לה קוראים 'בירה', מכר לו רק הבית ולא הבירה הגם שכתב לו המיצרים של כל הבירה, ואם כולם קוראים הבירה 'בית' ולא קוראים 'בית' לבתים הקטנים (אלא אומרים בית אחד בלי בירה אני מוכר לך) מכר לו כל הבירה, אם רוב קורים לבתים הקטנים 'בית' ולבית הגדול קורין 'בירה' ויש שקורין גם לבירה 'בית' ומכר לו 'בית' אם מיצר לו המיצרים של כל הבירה וגם כתב שלא שייר בד' מצרים כלום שלא מכר לו קנה כל הבירה.

העומד באחת מהשדות שבבקעה גדולה וכל השדות שם שלו ואמר שדי זו אני מוכר לך, אם כולם קוראים לשדה 'שדה' ולבקעה 'בקעה' מכר לו

רק שדה הגם שכתב לו המיצרים של כל הבקעה, ואם קורים לבקעה 'שדה' ולא קורים לשדה שדה (אלא אומרים שדה אחת בלי בקעה) מכר לו כל הבקעה, ואם רוב קורים לשדה 'שדה' ולבקעה 'בקעה' ויש שקורים לבקעה 'שדה' ומכר לו 'שדה' וכתב לו המיצרים של כל הבקעה וגם כתב שלא שייר לו כלום בין מצריה שלא מכר קנה כל הבקעה.

האומר שדה שקניתי מרבי חייא אני מוכר לך והיו לו שניים לא מכר לו אלא אחת ויטול הלוקח הפחותה שבשניהם.

האומר שדותי אני מוכר לך מכר לו לכל הפחות שתי שדות, **כל שדותי** מכר לו כל שדותיו חוץ מגינות וכרמים, **כל קרקעותי** כולל גם גינות וכרמים ולא בתים ועבדים, **נכסי** כולל גם בתים ועבדים, **כל נכסי** כולל גם מטלטלים.

בבא בתרא דף ס"ב. יום ב' פרשת ראה
כ"ב אב תשפ"ד

לזכות רחל בת מרים לאה לנחת וברכה **והצלחה וסייעתא דשמיא**

מכר וסימן מיצרים.

דף ס"ב - ע"א

אם מיצר בצד מערב הם כנגד לוי ויהודה וכתב לו שמוכר כנגד לוי ויהודה ומצרי מזרח הם כנגד ראובן ושמעון וכתב שמוכר לו רק כנגד ראובן מכר לו באלכסון מצד מזרח רק כנגד ראובן ומצד מערב כנגד לוי ויהודה, ואפילו אם יהודה הוא בעל כל מיצר של צד מערב ומיצר לו צד מערב שהוא על מיצר יהודה ומכר לו באלכסון.

אם מיצר ראובן מצד מזרח ומערב ומיצר שמעון מצד צפון ודרום לא יכתוב שהשדה הוא בתוך שדות ראובן ושמעון שאם כן יתן לו באלכסון שעדיין היא בין ראובן לשמעון, אלא יכתוב שהיא בין ראובן משתי צדדיה ובין שמעון משתי צדדיה.

איבעיא, א. היו שדות הרבה של כמה בני אדם מקיפים אותה וכתב רק ד' שדות שעל הקרנות כיון שאין דרך למכור הקרנות מכר לו כל השדה בין הקרנות או לא מכר לו רק תלם אחד באלכסון בין הקרנות, **ב.** מיצר לו קרן דרומית מזרחית וקרן צפונית מערבית באופן שמיצר חלק מכל רוח האם הוא כמו שמיצר כל הצד של כל מיצר, או לא קנה אלא באלכסון כנגד חלק מהרוחות שמיצר לו, **ג.** ואם היה שדה מוקפת שדות ששייך לשמונה בני אדם שניים לכל רוח וכתב רק אחד מהם מכל רוח לסירוגין, גם אם תמצא לומר שאם כתב רק הקרנות

קנה באלכסון אבל אין דרך למכור לסירוגין, או קנה רק באלכסון.

דף ס"ב - ע"ב

מיצר לו מצר ראשון שני ושלישי ולא רביעי, לשמואל: קנה גם מיצר רביעי, **לרב:** קנה הכל חוץ ממיצר רביעי, **לרב אסי:** כיון שלא קנה מיצר רביעי לא קנה על פני שאר המצרים אלא תלם אחד, **ללישנא קמא לרבא:** לא קנה מיצר הרביעי אלא אם אינו מובלע בתוך שני הצדדים ויש עליה שורה של דקלים אחד ליד השני או יש לה ט' קבים שהוא שיעור שדה, **ללישנא בתרא לרבא:** קנה מיצר רביעי רק אם הוא מובלע ואין עליה שורה של דקלים ואין לה ט' קבים, ונפק"מ בין ב' הלשונויות אם הוא מובלע ויש עליה שורה של דקלים או יש לה ט' קבים או אינו מובלע ואין עליה שורה של דקלים ואין לה ט' קבים שלפני לישנא קמא קנה, וכיון שהוא ספק תלוי באומד דעת הדיינים אם עין המוכר יפה ורצה למכור או שעינו רעה.

שותף בחצי שדה שמכר חלק וכתב שמוכר לו חצי שיש לו בשדה זו הלוקח קנה כל החלק שהוא חצי השדה, ואם כתב לו שמוכר לו חצי בקרקע שיש לו - לרבה: מכר לו חצי חלקו שהוא רבע השדה, **לאביי:** קנה כל חלקו שהוא חצי השדה.

מכר שדה וכתב מצר מערב של לוי ומצר מזרח שלי וממנו אני מוכר לך מחצה, לרבה: מכר לו חצי, אמר ממנה אפסוק לו שדה לא נתן לו אלא שיעור שדה והוא ט' קב, **לאביי:** בשניהם נותן לו ט' קב, אם כתב אלו המצרים ופירט כולם אז יש לו בשניהם חצי.

בבא בתרא דף ס"ג. יום ג' פרשת ראה כ"ג אב תשפ"ד

המוכר שדה על מנת שהמעשר שלו. מכר בית האם כולל גם הגג.

דף ס"ג - ע"א

האומר פלוני יחלוק בנכסי נוטל מחצה מנכסיו, תנו חלק לסומכוס שסובר ממון המוטל בספק חולקים כיון שספק אם נתכווין לתת לו מחצה או חלק משהו נותן לו רביע, תנו חלק בבור כדי למלאות חבית כיון ששיעור כדי למלאות מים הוא חצי בור והוא אמר חלק מזה ספק אם נתכווין לחצי משיעור זה שהוא רביע בור או משהו ולכן נוטל שמינית, תנו חלק בבור לתקן מאכלו כיון

ששיעורו הוא שליש בור וספק אם נתכווין לחצי שיעור היינו אחד מששית או משהו נותנים לו אחד מי"ב, **לצורך שתיה** ששיעורו רביע בור כיון שאמר חלק ספק אם נתכווין לחצי והוא א' משמונה או משהו ונותנים לו אחד משהו עשר.

המוכר שדהו על מנת שהמעשר ראשון יהיה שלו המעשר שלו, הגם שהמעשר לא בא לעולם כיון שרוצה שיתקיים התנאי והוא כשייר בידו קרקע הראוי לגדל בה המעשר וגם אם מכרה הלוקח. מת המוכר אין בניו יורשים זכותו כיון שמפרשים לשון המוכר שנתכווין לשייר בו, אינו רק מכח יתור לשון דיי אם נפרש כן כלפי עצמו, אמר לי ולבניי גם בניו יש להם זכות זו, אמר כל זמן שיהא בידך ומכרה הלוקח פקע זכות המוכר, ולכן אפילו חזר ולקחה אינו חייב למוכר כלום.

דף ס"ג - ע"ב

המוכר בית לא מכר לו הגג אם יש לו מעקה גבוה י' טפחים כמו שתנן במשנה, ואם התנה על מנת שהגג שלי כיון שהתנאי מיותר רצה להוסיף - לרב זביד: שייר מקום בחצירו להוציא עליה זיז [וכדין המוכר שדהו על מנת שהמעשר ראשון שלו ששייר לו מקום], **לרב פפא:** לא שייר לו מקום, אלא שאם נפל דיוטא העליונה חוזר ובונה אותה, ולולי התנאי אם נפל אינו חוזר ובונה.

המוכר בית וכתב שמוכר עומקו ורומו של בית קנה גוף הקרקע שתחת הבית לחפור בה, וגם גג שיש לו מעקה גבוה י' טפחים וכל האויר עד לרקיע שאם ירצה בונה, ולא קנה בור ודות שאין תשמישם שווה לבית עד שיכתוב קני לך מתהום ארעא עד רום רקיעא.

בבא בתרא דף ס"ד. יום ד' פרשת ראה כ"ד אב תשפ"ד

מחלוקות רבי וחכמים אם מוכר בעין רעה או יפה

דף ס"ד - ע"א

משנה. המוכר בית לא מכר בור (שהוא בחפירה) **ודות** (שהוא בנין בתוך הקרקע), **אע"פ שכתב לו שמכר לו עומקא ורומא, מפני שתשמישם חלוק מתשמיש הבית שאינו עשוי רק לשאוב ממנו מים [עיינן לעיל דף ס"ג].**

דף ס"ד - ע"ב

לרבי עקיבא מוכר בעין יפה מוכר ומיפה כח לוקח, לכן המוכר בית או שדה הגם שלא מכר לו הבור צריך המוכר לקנות דרך מהלוקח, וכן אם

שהמים שאובים, להו"א בש"ס לרבי אליעזר: שכל המחובר לקרקע כקרקע כשר, ולרבנן: שכל המחובר לקרקע אינו כקרקע פסול.

בבא בתרא דף ס"ו. יום ו' פרשת ראה כ"ו אב תשפ"ד

כוורת דבורים. דף של נחתומים ממתכת
ופשוטי כלי עץ. צינור שחקק ולבסוף
קבע או קבע ולבסוף חקק. מי גשמים
שחישב עליהם.

דף ס"ו - ע"א

כוורת דבורים המחוברת לקרקע בטיט, לרבי
אליעזר: הרי היא כקרקע לכל דבר ונקנה בכסף
שטר וחזקה, וקונים בקניין אגב מטלטלים, וכותבים
עליה פרוזבול [שאין כותבים אותו אלא אם יש ללוה
קרקע], ואינה מקבלת טומאה, וכן לא הדבש שבתוכה
כיון שמחובר לקרקע אין לה תורת כלי, והרודה ממנה
בשבת חייב חטאת כתולש מן הקרקע, שנאמר 'ויטבול
אותה ביערת הדבש' דקרי מקום גידול הדבש יער,
לחכמים: אינה כקרקע.

דף של נחתומים העשוי ממתכת שקבעו בכותל
בין תיקנו ולבסוף קבעו בין קבעו ולבסוף תיקנו, רבי
אליעזר: מטהר וחכמים: מטמאים, עשוי מפשוטי
כלי עץ טהור לכו"ע.

צינור שחקק ולבסוף קבע, לרבי אליעזר: שכל
המחובר לקרקע כקרקע אינו נקרא כלי ואין המים
פוסלים משום שאובים, לחכמים: שכל המחובר
לקרקע אינו כקרקע נקרא כלי ופוסל המקוה משום
שהמים שאובים. קבע ולבסוף חקק - לרבי אליעזר:
כשר, לחכמים: אין המים פסולים משום שאובים [ולא
כהוי אמינא בש"ס דף ס"ה]: שאם המקוה נעשה כהוגן
בתחילה עם ארבעים סאה שאינם שאובים והוסיפו
אחר כך מים שאובים [אפילו נתן סאה ונטל סאה] כיון
שבעלמא אין המקוה פסול אלא מדרבנן, בקבע ולבסוף
חקק כיון שאין עליה שם כלי בתלוש לא פסלו.

דף ס"ו - ע"ב

מי גשמים שיורדים וחישב עליהם שידיחו
האיצטרובלין [מושב סביב הריחיים] לרבי אליעזר:
כיון שמחובר לקרקע דינו כקרקע אין המים מכשיר
הזרעים לקבל טומאה, שדווקא משקה שתחילתו
לרצון שירדו על מטלטל מכשיר זרעים, ואיבעיא
לחכמים: שסוברים במכתשת קבועה ומחובר
לקרקע שדינו כמטלטלים ואינו בכלל מכירת הבית
האם זהו משום שסוברים כל תלוש ולבסוף חיברו
דינו כמטלטלים ומכשיר זרעים, או שסוברים שדינו
כמחובר ומה שאינו נמכר בכלל בית משום שסוברים
שמוכר בעין רעה מוכר.

מכר לו רק הבור אין הלוקח צריך לקחת לו דרך, אבל
אם התנה מוכר שאינו מוכר לו בור אינו צריך המוכר
לקחת לו דרך כיון שגם אם לא התנה כן אינו בכלל
המכירה והוסיף כן כדי לשייר לו דרך, לחכמים מוכר
בעין רעה מוכר, ולכן המוכר בית או שדה שייר דרך
לעצמו, ואם מוכר בור צריך הלוקח לקחת דרך לעצמו.

בבא בתרא דף ס"ה. יום ה' פרשת ראה כ"ה אב תשפ"ד

חילוקים בין רבי עקיבא וחכמים. מה
כלול במכירת בית.

דף ס"ה - ע"א

לרב ורב הונא - הלכה כחכמים שמוכר בעין רע
מוכר, ולכן המוכר בור בחצירו לא מכר לו דרך לבור,
ואחים שחלקו יש לפנימי דרך על החיצון וזה שנטל
הפנימי מכר חלקו שהיה לו בחיצוני ושייר לעצמו
דרך, ויש לכל אחד להעמיד סולם בחצר של אחיו כדי
לעלות לעלייה, ויש לכל אחד מהם זכות לעכב השני
מלהעמיד בניין נגד החלון, ויש לכל אחד זכות באמת
המים בחצירו של אחיו, לשמואל ורב נחמן - הלכה
כרבי עקיבא שמוכר בעין יפה מוכר ולכן אחים
שחלקו אין להם זה על זה דרך וסולם וחלונות ואמת
המים, ו'הלכה' כרבי עקיבא.

המוכר או נותן שני בתים זו לפנימי מזו אין לפנימי
דרך על חיצון, גם לחכמים שהמוכר בעין רעה מוכר
היינו דווקא במשייר לעצמו מה שאין כן במוכר או
נותן לשנים, וכל שכן חיצון במתנה לפנימי במכר, פנימי
במתנה וחיצון במכר יש לפנימי דרך על חיצון שנותן
בעין יפה נותן גם לחכמים, וגם לרבי עקיבא שמוכר
בעין יפה מוכר מכל מקום כיון שנתן לאחד במתנה עינו
יפה בו יותר ממי שמכר לו.

דף ס"ה - ע"ב

משנה. המוכר בית - לתנא במשנה: מכר כל
תשמישי הבית הקבועים והמחוברים בקרקע כגון
דלת [נגר מנעול המחוברים בדלת] מכתשת הקבוע
בקרקע, איצטרוביל [עיגול סביב לריחיים], אבל
קבוע ואינו מחובר ולפעמים מיטלטלת לא מכר כגון
מפתח הקבוע בדלת, מכתשת המיטלטלת, משפך שעל
הריחיים, תנור וכירים, לרבי מאיר: מכר כל תשמישי
הבית אע"פ שמיטלטל, לתנא בברייתא: לא מכר לו
מכתשת עשויה וקבעה בקרקע אלא בחקוקה בקרקע,
ואם אמר הבית וכל מה שבתוכו מכר כל התשמישים
המטלטלים המיוחדים לבית זה שאין רגילים להשאל
מפני כובדם, ולא בור דות וחדר שליד הבית [כמבואר
לעיל דף ס"א].

צינור שקבע ולבסוף חקק אינו פוסל המקוה, חקק
ולבסוף קבע - לתנא בברייתא: פוסל המקוה משום